

Krojfeld-Jakob-malsano (CJK) - disvolviĝis Svisaj kaj Germanaj sciencistoj. La esploristoj ellaboris certan antikorpon, kiu adaptiĝas nur al "malsanaj" sed ne al "sanaj" proteinoj. Pro tio estas nun imagebla iu estonta pruvmetodo por patologie ŝanĝiĝitaj prionoj ĉe vivaj bestoj kaj homoj.*

Ĝis nun la diagnozo de BSE kaj CJK nur eblis post la morto de vivaĵo, nome per ekzameno de la cerbo. Se el la nova metodo vere estiĝos fidinda pruvmetodo, jam dum eksuspekto de BSE ĉe bovoj eventuale eblos pruvi ĉu la bestoj vere devas esti buĉotaj. *Hans Kretzschmar* de la Universitato *Göttingen*, kiu apartenas al la aŭtoroj de la artikolo, povas imagi ke post plibonigo de la metodo eblos la indiko de ŝanĝiĝitaj prionoj eĉ en viando. "La nun kiel '15B3' konata pruv-antikorpo ankaŭ povas - pro adaptiĝo al 'malsanaj' proteinoj - eventuale elimini ties malutilajn ecojn" spekulative konceptas la sciencisto. En tiu kazo "15B3" aldone fariĝos rimedo por kuracado de CJK kaj BSE.

*Fonto: *Nature Vol. 390 (1997) 74*

Detrua sekvo de malsato

Se graveda virino ne sufiĉe nutras sin, la konsekvencoj ŝarĝos - eĉ jardekojn poste - siajn infanojn, kiuj, kiel plenkreskuloj, ne tiom bone kiom aliaj povas rezisti kontraŭ infektaj malsanoj. Tion montris Britaj sciencistoj kiuj donis ekzemplan pri la vivoekspekto de indiĝenaj kamparanoj en Afriko. La esplorgrupo statistike ellaboris la donitaĵojn pri naskoj kaj mortoj, kiujn notis la tribestroj de tri vilaĝoj en Gambio ekde 1949 ĉe pli ol 3000 enloĝantoj. Jaron post jaro, dum la pluva sezono, tiuj ne havas sufiĉe da manĝaĵo; de Julio kaj sekvaj monatoj la plenaĝuloj kutime perdas ĉirkaŭ ses kilogramojn de siaj korpopezoj.

La sciencistoj komparis tiujn vilaĝanojn, kiuj naskiĝis en la malsatperiodo inter Julio kaj Decembro kun tiuj, kiuj estis naskataj dum la rikoltperiodo inter Januaro kaj Junio. La survivŝancoj de la du grupoj tute ne distingiĝis unu de la alia dum la unuaj vivojaroj. Sed en la aĝo de pli ol 15 jaroj el la unua (en malsatperiodo naskita) grupo mortis kvarfoje pli ol de tiu naskita en la rikoltperiodo. Ek de la 25jara vivoaĝo la mortokvoto eĉ estis dekfoje pli alta - antaŭ ĉio pro infektaj malsanoj.

La esploristoj nun konjektas, ke certa evolua fazo antaŭ la naskiĝo estas kriza, kadre de la imunsistemo, por la feta disvolviĝo. Kiam en tiu periodo okazas defcito pro manko de nutraĵo, tia defcito ŝajne ne plu estas poste kompensebla.

* Fonto: *Nature, Vol. 388 (1997) 434*

Vitamins E ne protektas kontraŭ dua korinfarkto

Alfatokoferolo (= Vitamins E) kaj betakaroteno ne kapablas elŝalti la grandan riskon, ke baldaŭ post la unua korinfarkto sekvas dua. En la kontraŭo. La preno de kombino de betakaroteno kaj vitamins E - aŭ sole de betakaroteno - verŝajne eĉ pligrandigas la eblecon, ke plua korinfarkto estos mortiga: ĉe betakaroteno eĉ pli ol unu-kaj-duono-foja verŝajno. Tio estas la studadrezulto de esplorgrupo de *Janne RAPOLA** de la Nacia Instituto pri Publika Sano en Helsinko, Finnlando. La sciencistoj ekzamenis iom malpli ol 2000 korinfarkte ekmalsanigitaj fumantoj en la aĝo inter 56 kaj 64 jaroj, kiuj ĉiutage konsumadis sufiĉe grandan kvanton de ambaŭ substancoj.

Esploristoj dum la pasintaj jaroj estis montrintaj, ke alfatokoferolo kaj beta-karoteno protektas kontraŭ koronara kormal-sano, la plej grava kaŭzo de infarkto. Tamen, la efiko ĉe pacientoj kiuj jam suferis unuan korinfarkton nur estis pristudata en studgrupoj kun malgranda nombro de partoprenantoj, kaj kun kontraŭdiraj rezultoj. Pri la kaŭzoj de la nun trovitaj negativaj influoj la sciencistoj ne estas certaj kaj nur povas spekulative konjekti. Surbaze de iliaj malbonaj rezultoj ili malkonsilas la terapicelan prenon de la koncernaj substancoj.

*Fonto: *Lancet, Vol. 349 (1997) 1715*

Genetike ŝanĝitaj plantoj kontraŭ diabeto

La heredeblan formon de diabeto (tipo-I-diabeto) kaŭzas malĝusta funkcio de la imunsistemo, kiu forte atakas pankreatan proteion - nome la tielnomatan aŭtantigenon. Ĉe eksperimentaj bestoj oni povas subpremi la malsanon nutrigante ilin per tiu proteino. Ĝis nun sciencistoj tamen ne kapablis produkti la bezonatan kvanton de la aŭtoantigeno por klinikaj studoj. Kanada teamo de esploristoj el la Okcident-Ontaria Universitato nun sukcesis, gen-